

bus, potest fieri convocatio a Collegio Cardinalium. — 41. Cardinalium Collegium potest, et debet intrusum in papatu anathematizare, et extrudere. — 42. Cardinalium Legatorum Apostolicorum officium non expirat per obitum Papæ, seu sede vacante. — 43. Congregationum Cardinalium facultates sunt perpetuæ, et non expirant per obitum Papæ; sed etiam durant in tempus Pontificum successorum. — 44. Creato Pontifice facultates congregationum nunquam consueverunt renovari, sed fiunt congregationes prout solebant vivente Papa prædecessore. — 45. Licet congregationum Cardinalium facultates per obitum Papæ non expirent, tamen sede vacante, Cardinalibus in conclavi manentibus debent conquirere, et dormire, quoad negotia illa, et causas, quæ in congregatione expediuntur per subscriptionem Cardinalis præfecti, seu habentis sigillum. — 46. Congregationum Cardinalium facultates per obitum Papæ non expirent, tamen sede vacante, Cardinalibus in conclavi manentibus, expediri licentiæ pro puellis educandis; et eadem ratione dari poterunt transumpta et duplicata, seu ut vocant: *Ita reperitur*, et alia hujusmodi. — 48, 50. De constitutionibus, quas Cardinales initio conclavis servare promittunt.

ARTICULUS I.

Quoad eorum originem, creationem et numerum.

(1. Cardinales originem videntur habere figuraliter a Sacerdotibus Levitici generis, ut tradit Eugenius IV in *Constit.* incip. *Non mediocri*, ex verbis *Deuteronomii 17: Si difficile, et ambiguum apud te iudicium esse perspexeris, venies ad Sacerdotes Levitici generis, et facies quodcumque dixerint, qui præsent loco, quem elegerit Dominus*, verba hujusmodi referendo ad Summum Pontificem, et S. Romanæ Ecclesiæ cardinales, principales in Ecclesiæ regimine ejusdem cooperatores, assessores et consiliarios, juxta expressam auctoritatem Innocentii III in *cap. Per venerabilem, Qui filii sint legitimi*, cujus verba de Cardinalibus disserendo sunt ista: *Sunt autem Sacerdotes Levitici generis, Fratres nostri, qui nobis Jure Levitico in executione Sacerdotalis Officii Coadjutores existunt*. Unde tali textu animati quam plures gravissimi Doctores non dubitarunt asserere Cardinalium officium quoad suam primordiale originem, et adumbrationem Juris esse Divini, vel quidem Sacerdotum Levitici generis typum, et figuram tenere. Abbas et alii Canonistæ in *dict. capit. Per venerabilem*, S. Antonin. *part. 3, tit. 21, c. 1 et 2*. Augustin. *Triumph. in tract. de potest. Ecclesiast. quæst. 102*. Cardin. Bellarm. in *Apolog. cap. 4, pag. 35*. Barbat. *tract. de Card. præst. qu. 1*. Laudens. *de Card. part. 1, qu. 34, et part. 2, qu. 7 et qu. 12*. Alban. *de Card. part. 5*. Paleot. *de Sac. Consistor. membr. 5, cap. 11*. Turrecremat. *l. 2, c. 80 et 81*. Lancell. in *templo omnium Judic. lib. 2, cap. 2, § 3, num. 27*. Chac. in *Instit. Canon. lib. 3, tit. 4, num. 53*. Germon. *l. 3, Sac. c. 6*. Macedo *de clavibus Petri, lib. 4, c. 8*. Camill. Borr. in *Summa omnium dec. tit. 5, num. 8*. Azor. *part. 2, lib. 4, qu. 2 et alii*. (2. Cardinales sicut figuraliter origi-

ARTICULUS VI. — Quoad Cardinalium sepulturam, et quartam parochialem.

1. Cardinales Romæ decedentes, non electa sibi sepultura, ubi sepeliri debeant. — 2. Si tales Cardinales nondum habuerint titulum, sepeliendi sunt in Ecclesia S. Joannis Lateranensis. — 3. Si Cardinales decedentes, non electa sepultura, habeant sepulcrum majorum, in eo sunt sepeliendi. — 4. Cardinales autem decedentes extra urbem sive in patria, sive alibi, sive in itinere, antequam ad urbem pervenerint, non electa sibi sepultura, nec habentes ibi sepulcrum majorum, sepeliendi sunt in Ecclesia majori loci obitus. — 5. Nisi tamen alicui parochiæ sint obligati ex receptione sacramentorum. — 6. Cardinalis regularis potest sibi eligere sepulturam ubilibet sine licentia superioris regularis; alias decedens, non electa sepultura, sepelitur in propria Ecclesia sui tituli, ad n. 7. — 8. Nullis autem Cardinalibus permittitur unquam sepeliri in basilica Vaticana. — 9. Quarta autem parochialis, seu portio canonica debetur proprio paroco ex funere Cardinalium, qui sepeliuntur extra Parochiam. — 10. Forma et solemnitas in exsequiis S. R. E. Cardinalium. — 11. Explicatur auctor. num. 1. Cardinales sepeliri debere in Ecclesiis suorum Titulorum.

nem videntur trahere a Sacerdotibus Levitici generis, sic exemplariter ab Apostolis Christi institutionem videntur habere. Instituti enim fuerunt exemplo Apostolorum, qui Christo Domino in terris tanquam Pontifici assistere videbantur. Sixtus V in *Constitut.* incip. *Postquam verus*, ibi: *Sacrosanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinales representantes personas Apostolorum, dum Christo Salvatore regnum Dei prædicanti atque humanæ salutis Mysterium operanti ministrarent, etc.*, ut notat Jacobat. *de Conc. lib. 1, num. 252*, quem refert Azor. *Instit. Moral. part. 2, lib. 4, c. 1, q. 3*. Barbosa, *lib. 1, Juris Ecclesiast. univers. c. 3, n. 2*. Petra, *t. IV, comment. in Constit. 15*. Eugen. IV, *num. 9*. Et post Christi Domini Ascensionem Petro Pontificale munus gerenti assistebant, cooperantes in regimine universalis Ecclesiæ, tanquam Cardinalatus Officium exercentes, adeo ut Apostolos prius partes Cardinalium in urbe Roma obisse, quam Episcoporum, expresse inquit Cardin. Petrus de Alliaco *de Auctor. Eccles. cap. de Cardin.* præcisus his verbis: *Ex hoc potest inferri, quod Apostoli prius Cardinales, quam Episcopi fuerunt, etc., prius fuerunt Cardinales Orbis, quam Urbis*; et infra: *Senatui Apostolorum succedit Collegium Sacrum Cardinalium quantum ad illum statum, quo Apostoli consistebant Petro, antequam ferent particularium Ecclesiarum Episcopi*. Et simili sensu locuti sunt Anton. Pagan. in *Ordine jurisdict. et resident. Episcop. serm. 2 circa finem*. Fridericus Imperator, et omnes Doctores Pragense Academia, quando contra errores Joannis Huss subscriperunt, ut apparet ex eorum verbis relatis a Thomassino *de Benefic. part. 1, lib. 2, cap. 114, num. 3, § qui minus* quibus aperte constat. cit. Eugenii IV, *Constitutio* incip. *Non mediocri*, ubi dicit Cardinalium Officium B. Petri tempore primordia habuisse.

(3. Cardinalis autem nomen ante tempora Sancti Silvestri Papæ existisse non constat,

unde quidquid existiment alii, nomen Cardinalis ab ipso Silvestro creditur adinventum; (4. cum prima in Ecclesiasticis monumentis Cardinalium mentio inveniat in Concilio Romano celebrato post conversionem Constantini Imperatoris præsentate ipso S. Silvestro, in cujus *art. 1, cap. 6 et 7* septem Diaconi Cardinales Urbis Romæ, qui dicto Concilio interfuerunt, descripti reperiuntur, ut ex Card. Borr. notat Chæll. in *notit. Card. cap. 2*, et in ipso Concilio sic statutum fuisse legitur: *a Subdiacono usque ad Lectores omnes subditi sint Diacono Cardinali, viro Reverendissimo in Ecclesia, representantes ei honorem, etc.* Et in eodem quoque Concilio de Cardinalibus S. R. E. fit sequens mentio: *Præsul non damnetur, nisi cum 72 testibus, Presbyter vero Cardinalis nisi cum 64 testibus non deponatur, Diaconus autem Cardinalis Urbis Romanæ nisi cum 27 testibus non condemnabitur*, sic refertur in *cap. Præsul. 2, qu. 5, caus. 2*. Et in litteris donationis factæ Ecclesiæ a Constantino Imperatore ante celebrationem hujus Concilii, nulla fit mentio de nomine Cardinalium, quod nomen tantæ Eminentie et Dignitatis non fuisset certe tunc ab Imperatore reticium, qui de Clericis Sanctæ Romanæ Ecclesiæ sic reverenter et emphatice fuit locutus, ut patet in *cap. Constantinus, dist. 99: Viris etiam diversi Ordinis Reverendissimis Clericis Sanctæ Romanæ Ecclesiæ servientibus, illud culmen singularis potestatis, et præcellentiæ habere sancimus, cujus amplissimus noster Senatus videtur gloria adornari*. (5. Post Sanctum Silvestrum vero passim Romani Pontifices hoc nomine Cardinalium utuntur, ut patet in variis Sacris Canonibus, et signanter in *cap. Presbyteri 3, distinction. 24*, ubi Gelasius Papa scribens Cælestino Episcopo sic ait: *Scilicet Visitatoris te nomine, non Cardinalis creasse*. Et Gregorius post ipsum Gelasium eodem nomine sæpius utitur, ut in *cap. Pastoralis 42, caus. 7, quæst. 1*, ibi: *In qua ordinatus es Cardinalis a nobis debeas Ecclesia permanere, et in cap. Relatio 5, caus. 21, quæst. 1*, ibi: *Sibi Cardinalem postulant te constitui, et cap. Illud quoque 6, ejusdem caus. et quæst.*, ibi: *Sic te prædictæ Tarraconen. Ecclesiæ Cardinalem esse constituimus*. Et ex post Stephanus IV in *cap. Oportebat 3, dist. 79*, ibi: *In Apostolatus culmen unus de Cardinalibus Presbyteris, aut Diaconibus consecraretur, et cap. Nullus 4, ejusdem Distinctionis 79*, ibi: *Nisi per distinctos gradus ascendet Diaconus, aut Presbyter factus fuerit Cardinalis*. Et deinceps Nicolaus II in *cap. In nomine Domini 1, dist. 23*, ibi: *In primis Cardinales Episcopi diligentissime simul de electione tractantes mox Christi Clericos Cardinales adhibeant; et sic alii posteriores, ut videre est in Sacris Canonibus, et Apostolicis Constitutionibus*.

(6. Imo sic exinde hujus nominis Cardinalis usus invaluit, ut fere in omnibus principioribus Ecclesiis præcipui Sacerdotes Cardinales reperirentur constituti, donec successivis temporibus ad Romanæ Ecclesiæ Senatui Summo Pontifici assistentem Car-

dinalitia nomenclatura fuerit revocata, cum prohibitione, ne deinceps alius quilibet Clericus hujusmodi nomen usurparet, ut refert Ludovicus Roman. in *Sermone habito in Concil. Basileen. sive in cons. ult. num. 14*. Et cum adhuc a Canonicis in variis præcipuis Metropolitanis Cathedralibus, ut Ravennatensi, Compostellana, Mediolanensi, Neapolitana et aliis, Cardinalitium nomen, ex prætensis seu suppositis privilegiis retineretur, S. Pius V, anno 1567. *13 Kal. Mart.* harum Ecclesiarum privilegia (si quæ aderant) suo diplomate abrogavit, et in omnibus aliis Ecclesiis præterquam in Romana, Cardinalis nomen totaliter exstinxit, et solos S. Romanæ Ecclesiæ a Summo Pontifice creatos Cardinales hoc nomine decorandos esse sancivit, ut refert Chæll. in *notit. Card. cap. 2, § Et ideo*, ex Moscon. *de Majestat. milit. Eccles. lib. 1, part. 1, cap. 5, vers. propter*. (7. Et merito undequaque hoc Cardinalium nomen supremo Romanæ Ecclesiæ Senatui fuit reservatum, nam ex *cap. Sacrosancta 2, dist. 22: Apostolica Sedes caput, et cardo a Domino, et non ab aliis constituta est, et sicut cardine ostium regitur, sic hujus Apostolicæ Sanctæ Sedis auctoritate omnes Ecclesiæ (Domino disponente) reguntur*. Unde Senatus Cardinalium (ut ibi exponit Archidiaconus) a cardine nomen accipit, quasi se regat, et alios; sicut enim ostium regitur per cardines, ita Ecclesia per istos; et Cardinales Cardines dicuntur in Romana Ecclesia duplici similitudine, vel quia sicut domus habet ostium et cardinem, sic Ecclesia habet Papam, qui est ostium Dei vel Ecclesiæ, et Cardinales, etc. » (8. Et his consentiunt Patres Basileensis Consensus de S. R. E. *Cardinalibus sess. 23*, ibi: *Sicut nomine, et re ipsa, Cardines sunt, super quos ostia universalis Ecclesiæ versentur et sustententur*. Et Eugenius IV in *Constitut.* incip. *Non mediocri*, § 14, de Cardinalibus sic expresse dicit: *Quorum Officio nomen ipsum consonat optime, nam sicut super Cardinem voluitur ostium domus, ita super eos Sedis Apostolicæ et totius Ecclesiæ ostium quiescit*. Ad quod non dubitavit alludere Chæll. in *notit. Card. cap. 2, § et ideo verbis lib. 1 Reg. c. 2, Domini enim sunt cardines terra, et posuit super hos orbem*.

(9. Creatio Cardinalium diversimode diversisque ritibus pro diversitate temporum et Pontificum fuit hætenus acta, et nostris temporibus penitus obsolevit, quod in Cæremoniali Romano *lib. 1, sect. cap. 1 cum seq.*, disponitur de promovendis Cardinalibus feria quarta quatuor anni temporum, et de voto Sacri Collegii exquirendo, an novos creare Cardinales necesse sit, vel expediat, et in quo numero? (10. Summus enim Pontifex pro suo libitu, quos vult, et quando vult, ad Cardinalatus fastigium promovet, nulla adstrictis necessitate exquirendo Cardinalium suffragia, sed solum pro quadam sui convenientia eorum petendo consilium, ut directe probat Card. de Luca in *relat. Roman. Cur. disc. 5, num. Card. Jacobat. de Conc. lib. 7, art. 3, num. 117*, et alii adducti

a Choell. in notit. Card. c. 9, lit. C. (11. Imo nulla præcisa forma necessario observanda in Cardinalium promotione utitur Summus Pontifex, sed verbis sibi benevisis promotionem indicantibus complet. (12. Licet cæteroquin in Cæremoniali Romano hæc forma tradatur: *Auctoritate Dei Patris Omnipotentis, Sanctorum Petri et Pauli, et Nostra N. assumimus in Presbyterum, vel Diaconum Sacræ Romanæ Ecclesiæ Cardinalem*, ut notat Moscon. de *Majest. milit. Ecclesia lib. 1, part. 1, capitulo 5. Choell. loc. citato, lit. E.* (13. Exinde, si noviter promoti reperiantur in Urbe, eodem, quo prius utebantur habitu, ad Aulam Apostolicam, nullo assumpto comitatu, se conferunt, ibique ab aliquo ex antiquis Cardinalibus excepti Summo Pontifici offeruntur, qui Birreto rubro eos insignit. (14. Ex post publicum indicitur Consistorium pro eis tradendo Galerum rubrum die benevisa Pontifici, qua adventa, omnibus Cardinalibus in Aula Apostolica congregatis, Summus Pontifex Mitra pretiosa ornatus ad locum Consistorii more solito accedit, et statim post acceptum consuetum obsequium a Cardinalibus, præcipit ut noviter promoti ad se accedant; qui illico obtemperantes, ac profunde se ei inclinantes, a Cæremoniarum Magistro post ultimum Cardinalem Presbyterum locantur ante conspectum Pontificis detecto capite, ad quos habito gravi sermone de Cardinalitia præstantia et eminentia, et de Cardinalium stricta pro tanti muneris obligatione, ex post accedunt noviter promoti ad Cathedram Pontificiam obsequia ei præstaturi, pedes videlicet et manus Summi Pontificis osculando, qui ad oris osculum eosdem elevat; indeque ad pacis signum ab aliis Cardinalibus excipiendum deducuntur. (15. Istis aliisque præscriptis Cæremonis peractis, traduntur eis Cardinalitia insignia. Stantibus igitur interim aliis Cardinalibus ante Summum Pontificem in circulo, prior ex noviter promotis, deinde alii gradatim genuflectunt, cui Pontifex Galerum rubrum imponit super caput sic dicens: « Ad laudem Omnipotentis Dei, et Sanctæ Sedis Apostolicæ ornamentum, accipe Galerum rubrum, insigne singularis Dignitatis Cardinalatus, per quod designatur quod usque ad mortem, et sanguinis effusionem inclusive pro exaltatione Sanctæ Fidei, pace et quiete populi Christiani, augmento et statu Sacrosanctæ Romanæ Ecclesiæ te intrepidum exhibere debeas in nomine Patris ✠, et Filii ✠, et Spiritus Sancti ✠, Amen. » (16. In altero postea Consistorio Summus Pontifex claudit os novis Cardinalibus, eis inhibendo, ne quid loqui præsumant in Consistoriis, aliisque Consessibus, quousque de consilio Fratrum duxerit eis aperire os. In secundo vero aut tertio Consistorio, omnibus Cardinalibus congregatis Summus Pontifex præcipit ut noviter promoti exeant, donec ipse sciscitetur ab antiquis Cardinalibus an expediat os noviter promotis aperire; atque omnibus plaudentibus, revocantur Candidati, et pa-

terne a Pontifice admoniti, ad aperitionem oris accedunt, quæ his verbis expletur: « Aperimus vobis os, tam in Collationibus, quam in Consiliis, atque in electione Summi Pontificis, et in omnibus actibus, tam in Consistorio quam extra, qui ad Cardinales spectant, et quos soliti sunt exercere. In nomine Patris ✠, et Filii ✠, et Spiritus Sancti ✠, Amen. » (17. Promotio tandem perficitur cum Annulorum traditione, Titulorumque Assignatione; ipsis enim genuflexis ante Summi Pontificis Cathedram, Pontifex immittit cuique in digito annulari dexteræ manus Annulum pretiosum ad id præparatum, assignando Titulum his verbis: *Ad honorem Dei Omnipotentis, Sanctorum Apostolorum Petri et Pauli, et S. N. committimus tibi Ecclesiam S. N. cum Clero, et Populo, et Capellis suis secundum formam qua committi consuevit Cardinalibus, qui eandem Ecclesiam habuerunt.* (18. Reliqua autem, quæ observantur in his promotionibus, et maxime cum promoti sunt absentes ab Urbe Romana, satis colliguntur ex Cæremoniali Romano lib. 1. sect. 8. Card. de Luca in *relatione Roman. Cur. disc. 5. n. 9. Choell. in notit. Cardinal. c. 9 et 10. Corrad. in praxi lib. 10, c. 14, n. 26, et aliis; et ideo relinquuntur penes ipsos videnda. (19. Solum hic additur, quod promoti ad Cardinalatum, dum sunt absentes a Curia, jurare debent in receptione Birreti rubri intra annum se accessuros ad Limina Apostolorum sub pœna inhabilitatis, et privationis Cardinalatus, ut fuit statutum a Sixto V, in *Constitutione 50, incip. Postquam.**

(20. Licet ab Eugenio IV in *Constitutione incip. In eminenti* fuerit decretum, quod Cardinales in secreto Consistorio pronuntiati non dicantur Cardinales, antequam Cardinalatus insignia susceperint, neque vocem in electione Summi Pontificis habeant, donec sit eis licentia votandi concessa; (21. tamen hodie Cardinales ex actu Creationis perfecte creati censentur, et habent vocem in electione Pontificis absque alia facultate; quamvis Cardinalatus insignia non obtinuerint, os eis apertum nondum fuerit, nec eis fuerit traditus Annulus et Titulus assignatus. Et ratio est quia oris aperitio, juramenti præstatio, aliaque traditionis insignium solemnia, ut optime dicit Card. de Luca in *relatione Romanæ Cur. disc. 5, n. 11, «Sunt Cæremonia vel Solemnitates, quæ non percutiunt substantiam vel perfectionem actus, quia secuta promotione, ut supra, illi sunt veri, ac præfecti Cardinales; ideoque (quidquid aliud dubitatum fuerit) votum habent in Conclavi in electione Pontificis, omnesque alias Cardinalitatis jurisdictiones et præeminentias, ut moderna praxis docuit, » etc. (22. Et sic expresse fuit decretum a S. Pio V, die 26 Januarii 1571, ut apparet ex verbis ipsius decreti, ut sequitur: « Quia aliquando dubitatum fuit utrum Cardinales, quibus os clausum esset, si antequam illud eis aperiretur, Sedis vacatio eveniret, utrum, inquam, in Summi Pontificis electione votum haberent. Sanctitas sua exquisitis R. R. D. D. sententiis*

de eorum assensu et consensu decrevit, quod cum potentissima Cardinalium facultas in Romano Pontifice eligendo consistat, quæ sane ipsis propter insignium et Cæremoniarum defectum auferri non debet, ob eam causam Sanctitatem suam statuere, ut postquam aliquis S. R. E. Cardinalis creatus fuit, honoremque acceperit, et consensum suum dederit, is statim vocem et jus eligendi Romanum Pontificem habeat, et consequenter etiamsi Cardinalitius Galerum nondum illi traditus sit, neque os clausum, vel si clausum fuerit, nondum tamen apertum sit, videtur enim hujusmodi claudendi oris ritum, ad præcipuam cardinalium facultatem, quæ circa Summi Pontificis electionem versatur, non pertinere, sed Cæremoniam quamdam esse, ea de causa introductam, ut Cardinales, antequam in Consistoriis et Congregationibus suffragium ferant, de modestia, quæ ab ipsis in his et aliis actibus adhiberi debet, quodammodo admoneantur, » etc. sub die 26 Januarii 1571. Sic referunt Cherubin. Fil. ad *Constitutionem primam Eugenii IV. incip. In eminenti, scol. 2. Barbosa lib. 1. Juris. Eccles. univers. c. 3. n. 41. Petra comment. in cit. Constit. prima Eugenii IV, n. 9, et recensetur in Constit. 19 Greg. XV, incip. Decet, de approbatione Cæremonialis in electione Summi Pontificis servandi. (23. Et sic fuit resolutum, et observatum in practico casu post obitum Clementis VIII. Cum enim iterum dubitatum fuisset, an Cardinalis de Comitibus, cui os clausum, nondum vero apertum fuerat, in electione Romani Pontificis vocem haberet, commissa discussione hujus questionis quatuor a Rota Tribunali ad Sacrum Collegium assumptis, tandem omnibus fere Cardinalibus in Consistoriis congregatis approbantibus, ut S. Pius V, decrevit, resolutum fuit, ut distincte recensetur in annot. 45. et 46. Coccin., et fuit observatum etiam in electione Innocentii X, in qua ante aperitionem oris vocem habuerunt Cardinales Panzirolus, Rosetus et Estensis noviter pronuntiati, ut refert Fagnan. in cap. Cum olim de Majoritate, et obedientia n. 48.*

(24. Ad Cardinalatum promovendi debent habere ea omnia, et singula requisita, et qualitates quæ pro Episcopis præficiendis a Sacris Canonibus decernuntur. Concil. Trident. sess. 24. de reform. cap. 1. ibi: *Ea vero omnia, et singula, quæ de Episcoporum et præficiendorum vita, ætate, doctrina, et ceteris qualitatibus alias in eadem Synodo constituta sunt, decrevit eadem etiam in Creatione S. Romanæ Ecclesiæ Cardinalium, etiamsi Diaconi sint, exigenda.* Sic etiam Leo X, *Constit. 7 incip. Supernæ, et Sixtus V, Constit. 50 incip. Postquam.* (25. Cardinales ex omnibus mundi partibus debent eligi, si possibile sit. Concil. Trident. cit. sess. 24. de reform. cap. 1, ibi: *Quos Sanctissimus Romanus Pontifex ex omnibus Christianitatis nationibus, quantum commode fieri poterit, prout idoneos repererit assumet.* Sic etiam Sixtus V. cit. *Constitut. incip. Postquam, §. 11.* Ex Regularibus Mendicantibus quatuor saltem

fieri debent Cardinales Theologi. Sixtus V. in dicta *Constit. incip. Postquam, §. 4, ibi: « Inter hos septuaginta Cardinales præter egregios utriusque Juris, aut Decretorum Doctores, non desint aliquot insignes viri in Sacra Thologia Magistri, præsertim ex Regularibus et Mendicantium Ordinibus assumendi, saltem quatuor, non tamen pauciores. » (27. Illegitimi, etiam per sequens Matrimonium legitimi, ad Cardinalitiam Dignitatem non sunt promovendi. Sixtus V. in d. *Constit. incip. Postquam §. 12. ibi: « Præterea qui Cardinales creandi erunt, legitimis et honestis sint exorti natalibus, neque ulla prorsus labe, aut illegitimatorum natalium suspicione quovis modo laborent, sed omni macula et impuritate careant, alioquin ad tam eminentis Dignitatis gradum penitus inhabiles, et illius incapaces sint, et esse censeantur. Quocirca considerantes quod licet tanta sit vis et efficacia Matrimonii, quod Apostolo, teste, magnum est in Christo, et in Ecclesia, ut qui ante geniti erant ex soluto et soluta; post illud contractum legitimi habeantur, in nonnullis tamen Provinciis, et Dominiis nobilitatis privilegiis non gaudent, nec ad sæcularia Officia, honores, Dignitates, nec ad nobilium Feudorum, et statuum successiones admittuntur; quod multo magis indecorum videretur, et ab Apostolicæ Sedis Dignitate alienum, hi hujusmodi illegitimi per sequens Matrimonium, ut præfertur, legitimi in Cardinales assumerentur, ac Cardinalatus celsitudo, et splendor, qui Dignitati Regiæ comparatur, facile deprimi, commaculari, aut quodammodo inobscurari posset: ideo ut puriori Dignitati puriores natales respondeant, quosque illegitime natos, quorumcumque etiam Magnorum Principum, etiam Ducali, aut majori etiam Regia, et Imperiali autoritate fulgentium Filios quocumque gradu, Dignitate, et præeminentia præditos, etiam genitos ex soluto et soluta, inter quos tunc Matrimonium constare poterat, ac postea per sequens Matrimonium, etiam rite solemniter in facie Ecclesiæ contractum, vel alias legitimos, et quomodolibet habitatos, et natalibus restitutos, ac quorumvis honorum capaces effectos, et etiamsi cum eis, ut hanc ipsam Dignitatem obtinere valeant, super defectu natalium fuerit expresse, et in specie auctoritate Apostolica quomodolibet dispensatum, nihilominus prædictæ Cardinalatus Dignitatis prorsus incapaces, et ad eam obtinendam perpetuo inhabiles decernimus, et declaramus. » (28. Unde tanto majus a Cardinalitia Dignitate arcendi sunt spurii. Spurius enim unus ab Eugenio IV, in Cardinalem electus, antequam Galerum acciperet, e vita decessit, ut refert Azorius part. 2. lib. 2. cap. 7. et Barbosa lib. 1. *Juris Ecclesiast. cap. 3. num. 36.***

(29. Cardinalis eligendus prius debet esse Clericus. Sixtus V. in d. *Constit. incip. Postquam, §. 15, ibi: « Ac proinde, ne homines sacrarum rerum plane imperiti, aut rudes, atque Ecclesiasticarum functionum ignari, quasi in Ecclesia Dei hospites, et peregrini*

statim hujusmodi muneri præficiantur juxta Decretum jam pridem a Nobis in prædicto Consistorio nostro sancitum, quod pariter harum serie innovamus, districte interdiciamus, ne quis ullatenus ad Cardinalatus honorem assumi queat, nisi qui antea Clericali Characterere fuerit insignitus, et in quatuor Minoribus Ordinibus per annum saltem Habitum, et Tonsuram gestaverit Clericalem. » (30. Filios vel nepotes ex eis habens nequit fieri Cardinalis. Sixtus V *ibidem* §. 16. ibi: « Cum autem ad honorem adeo sublimem promovendi, omni virtutum et præsertim castimonie laude supra cæteros plurimum eminere debeant, qui vero Filios etiam legitimos ex uxore sua alias cognoscitur suscepisse, nequeat suæ testimonium continentie exhibere, et Pater erga proprios filios naturali affectu nimia quadam propensione geratur, verendumque sit ut propterea variis propriae domus negotiis, ac multiplici liberorum cura distractus, Ecclesie negotia sibi credita aut negligenter tractet, aut minus sollicitè, et fideliter, quam par est, ejusdem Ecclesie jura tueatur, prohibemus ne aliquis, qui utriuslibet sexus filium, seu filios etiam ex legitimo Matrimonio susceptos, vel nepotes ex eis habeat, nullatenus in Cardinalem assumi, aut promoveri possit. » (31. Cardinalis esse non potest frater ex uno parente germanus, vel patruelis consobrinus, aut amicus alicujus Cardinalis viventis. Sixtus V. *ibidem* §. 17. ibi: « Insuper, ut factionum fomitem, et simulatum ansam ex Sacro hoc cœtu, quantum cum Domino possumus, amputemus, Decretum piæ memoriæ Julii Papæ III Prædecessoris nostri in Sacro olim Consistorio editum approbantes, et declarantes similiter, perpetuo interdiciamus ne ullo unquam tempore assumatur aliquis posthac in ejusdem S. R. E. Card. qui Frater ex utroque, vel alterutro Parente germanus existat alterius Cardinalis viventis; ita ut eodem tempore duo Fratres germani in eodem Collegio nullatenus esse possint. Quin imo idem Decretum extendentes et ampliantes, prohibemus quoque, ne Patruelis, vel Amitino, aut Consobrinus Cardinalis vivente, alter ejus Patruelis, vel Amitinus, aut Consobrinus, ad Cardinalatum valeat promoveri. »

(32. Patruo, aut Avunculo Cardinale vivente, ejus ex Fratre vel Sorore nepos nequit fieri Cardinalis; sicuti Nepote ex Fratre, vel Sorore Cardinale vivente, nequit fieri Cardinalis illius Patruus, et Avunculus. (33. Imo neque ullus potest esse Cardinalis, qui primo aut secundo Consanguinitatis gradu alicui Cardinali viventi sit conjunctus. Sixtus V *ibid.*, §. 18. ibi: « Sed, et pari ratione sancimus ne Patruo, aut Avunculo Cardinale vivente, ejus ex Fratre, vel Sorore Nepos, nec rursus Nepote ex Fratre, vel Sorore Cardinale existente, illius Patruus, aut Avunculus, neque ullus denique, qui primo aut secundo tantum consanguinitatis gradu alicui Cardinali viventi conjunctus sit, quamdiu is vixerit, in Cardinalem assumi possit, ita ut omnes, et singuli prædicti, tam Pater Filios

aut Nepotes habens, quam Fratres germani, Patruelis, Amitini, Consobrinus, Patruus, Avunculus, Nepos ex Fratre, vel Sorore; et quisquis ut supra primo, aut secundo gradu conjunctus alteri Cardinali viventi, ad Cardinalatum inhabiles sint, et censeantur, neque eorum aliquis Cardinalis creari valeat, neque adversus hanc prohibitionem ex quacumque etiam urgentissima causa cum eis liceat dispensari. Et nihilominus electio, creatio et pronuntiatio Cardinalium hujusmodi contra præsentem prohibitionem, aut interdictum facta, et attentata, nulla, irrita, et inanis sit eo ipso, ac cum omnibus inde secutis nullius sit roboris, vel momenti. » (34. Bigami ad Cardinalatum non solent assumi. Machado *tract. 3. document. 6. n. 2. Barbosa lib. 1 Juris Eccles. cap. 3, num. 39.* ubi ex Azorio *lib. 6. c. 7. prope finem* refert, quod ideo Antonius de Rosellis, et Joannes de Lignano, quamvis Jurisperiti insignes, Cardinalitiam Dignitatem nunquam obtinere potuerunt. (35. Ad Cardinalatum non sunt assumendi nisi lectissimi, præcellentes, et undequaque digni viri. Concil. Trident. *sess. 24. de reformat. cap. 1.* ubi dicit: « Nihil magis Ecclesie Dei esse necessarium quam ut Beatissimus Romanus Pontifex, quam sollicitudinem universæ Ecclesie ex muneris sui officio debet, eam hic potissimum impendat ut lectissimos tantum sibi Cardinales asciscat. » Et sic Sixtus V dicit. *Constitut. incip. Postquam*, ibi: « Cæterum ut non solum honore, sed etiam re ipsa Cardinales sint, super quibus ostia universalis Ecclesie tuto nitantur, divinaque et humana ministeria sibi commissa utilius exsequi possint, statuimus ut lectissimi et præcellentes viri in ipsum Collegium adscribantur, et quorum vitæ probitas, morum candor, præstans doctrina et eruditio, eximia pietas, et erga salutem animarum ardens studium, et zelus in dandis consiliis, sincera fides, et integritas, in rebus gerendis singularis prudentia, constantia et auctoritas, et aliæ qualitates a Jure requisitæ, tam ipsi Pontifici, quam universo Collegio cognitæ et probatæ sint. » Unde Paulus II præclare dicit: « In rebus aliis hominem esse posse; in Ecclesiarum Rectoribus creandis Angelum; in Collegio augendo Deum Pontificem esse oportere. Qui in altero peccet impium, qui in altero Dæmonem esse existimandum. In illo unam Ecclesiarum prostitui, ac viro alieno conjungi, non suo, in hoc Ecclesias universas periclitari: » ut refert Rainald., anno 1471. *num. 63. et Petra Comment. in Constitut. 1. Eugen. IV. num. 13.*

(36. Ætas pro Cardinalibus Presbyteris, et Episcopis requisita est triginta annorum; quamvis enim in d. *Constitutione* incipiente *Postquam*, non sit a Pontifice statuta certa ætas pro ipsis, tamen quia a Concil. Trident. *sess. 24. de reformat. cap. 1.* decretum est, ut ea omnia, et singula, quæ de Episcoporum præficiendorum doctrina, ætate, et cæteris qualitatibus constituta sunt, in creatione S. R. E. Cardinalium observanda sint, ideo illa erit, quæ requiritur pro præficiendis Epi-

scopis, scilicet triginta annorum, ut cum plurimis resolvit Barbosa *lib. 1. Juris Eccles. univers. c. 3. n. 33.* (37. Pro Cardinalibus autem Diaconis sufficit ætas 22 annorum, ut expresse statuit Sixtus V. in d. *Constitut. incip. Postquam*, §. 6. (1). Cum hoc tamen quod intra annum teneantur Ordinem Diaconatus accipere, alias carent voce activa et passiva, tam in Consistoriis et Congregationibus, aliisque omnibus actibus, quam in electione Summi Pontificis, ibi: « Neque posthac quisquam in Diaconum Cardinalem assumi possit, nisi saltem in vigesimo secundo suæ ætatis anno fuerit constitutus, ita ut omnino intra annum ad Sacrum Diaconatus Ordinem valeat, et debeat promoveri; alioquin si anno elapso ad ipsum Diaconatus Ordinem promotus non fuerit, eo ipso tam in Consistorialibus ac omnibus aliis actibus, et negotiis Cardinalitatis, quam etiam juxta Constitutionem fel. record. Pii IV. Prædecessoris nostri super reform. Conclavis editam in electione Romani Pontificis, voce activa et passiva omnino careat, ac privatus existat. »

(38. Numerus Cardinalium varius olim fuit pro varietate temporum, et Summorum Pontificum, qui juxta exigentiam, et temporum, seu rerum variam emergentiam plures vel pauciores Cardinales creabant. (39. Inter omnes, qui plures Cardinales creavit, est Pius IV qui pervenit usque ad septuagesimum sextum; quo neque ante neque post perventum est. (40. A tempore tamen Sixti V numerus septuagenarius invariatus remansit, prout ipse ad instar illorum septuaginta Seniorum, quos Dominus Num. 11, Auditores, et consiliarios Moysi dedit, constituit in sua *Constitut. incip. Postquam versus ille, §. 4. post med.* ibi: « Perpetuo statuimus, et ordinamus, ut in posterum connumeratis omnibus cujuscumque Ordinis, Episcopis, Presbyteris, et Diaconis Cardinalibus, qui nunc sunt, quique in futurum creabuntur, cuncti simul numerum septuaginta, nullo unquam tempore excedant, ac talis numerus quovis prætextu, occasione vel causa etiam urgentissima minime augeatur, quod si unum, vel plures a Nobis, vel pro tempore existente Romano Pontifice in futurum ultra dictum numerum eligi in Cardinalem, aut creari, aut pronuntiarum contigerit, decernimus hujusmodi electionem, creationem, et pronuntiationem nullam, irritam, et inane fore, et censendam esse, nullumque Jus, seu Titulum re, aut nomine sic electo, seu electis acquiri, nec eorum quemquam pro Cardinali haberi, aut reputari posse, aut debere; nec dictam electionem, creationem, et pronuntiationem ab initio invalidam, et ultra numerum factam, si postea ad præsens præscriptum numerum moriente uno, vel pluribus Cardinalibus ipsum Collegium redigatur, propterea ex post facto convalescere; sed uti a principio, si deinceps in perpetuum nullius fore roboris, et momenti. » (41. Car-

(1) De Cardinale impubere exstat Georgii Estor Diatriba Augustæ Vindelicorum edita 1729, occasione

dinales igitur septuaginta esse debent, scilicet sex Cardinales Episcopi, quinquaginta Cardinales Presbyteri, et quatuordecim Cardinales Diaconi; citat. *Constitut. Sixti V. incip. Postquam* §. 4 et 5. (42. Et cuilibet ex omnibus istis septuaginta Cardinalibus, juxta suum Ordinem est assignata sua particularis Ecclesia, Titulus, vel Diaconia, ut apparet in sequenti Constitutione Sixti V, quæ utpote faciens omnino ad rem, ad omnium modum hic subnectitur.

SIXTUS EPISCOPUS.

(43. Religiosa Sanctorum Pontificum Prædecessorum nostrorum providentia institutum olim fuit, jam inde a vetustissimis temporibus, et posteris traditum, ut Sanctæ Romanæ Ecclesie Presbyteris certæ in Urbe Roma Ecclesie, Tituli appellatæ, quasi quædam cujusque propriæ Dioceses, Diaconis vero Urbis Regionis ad Christianæ Religionis propagationem et conservationem assignarentur. Quæ quidem sancta institutio plurium sæculorum continuata serie, ac pro temporum varietate susceptis incrementis ad nostram usque ætatem servata, ita viget, ut præter sex Episcopos Cardinales, qui certis Ecclesiis Cathedralibus Urbi finitimis præsunt, singulis Presbyteris, et Diaconis Cardinalibus propria in Urbe Ecclesie, Tituli videlicet, et Diaconie cum suis Clero, et Populo, ac quasi Episcopali jurisdictione in spiritualibus, et temporalibus regendæ, et administrandæ committantur.

Proinde, nos postquam per nostram nuper editam Constitutionem creandorum Cardinalium numerum, computatis sex Episcopis prædictis, quatuordecim Diaconis, reliquis vero Presbyteris Cardinalibus ad septuaginta præscripsimus, nunc quoque ad Dei honorem, atque ad ipsius S. R. E. decus et ornamentum, ac Romani Cleri et populi bonum Regimen, salubremque directionem eisdem Presbyteris, et Diaconis Cardinalibus totidem Titulos, et Diaconias ipsorum amplitudini, et Dignitati maxime congruentes duximus assignandos. Ac licet pleræque ex antiquis Ecclesiis in Titulos et Diaconias concedi solitis, aut a Prædecessoribus nostris successu temporum additis, adhuc integræ, et illæsæ permaneant, tamen quia nonnullæ tum diuturnitate et injuria temporum, tum diversis, quæ olim contigerunt, ejusdem Urbis direptionibus, incendiis, et ruinis collapsæ sunt, Nos antiquæ pietatis et Religionis Christianæ monumenta conservare cupientes, sicuti Sacrosanctas Basilicas, et augustiora templa, antiquitate ipsa veneranda, nedum sarta tecta custodiri, sed et ingenti nostro sumptu refici, instaurari, et ornari in dies magis curamus, ita etiam primo quidem loco, veteres, et nobiles Ecclesias præcis temporibus in Titulos Presbyterorum Cardinalium, ut præfertur, institutas delegimus, easque omnes, quæ adhuc exstant, volumus omnino in Titulos pro modernis et futuris Presbyteris Cardinalibus retinere. Deinde

Ludovici filii Regis Hispaniarum a Clemente XII Cardinalis creati. (EDIT. BARBIELL.)